

PRAHA 1/2 SKA% TOULKY - SV. MARTIN VE ZDI

ÅEtrtek, 24 Ånor 2011

Z pÅ™ispÅ™vkÅ™ a komentÅ™ na Kudlance vím, Å¾e je nás zde nÅ™kolik, pro které je Praha srdeÅ™ní záleÅ™itostí. Proto jsem rozhodla splnit svÅ™j loÅ™ský slib daný Daniele a napsat pár Å™lánekÅ™ o Praze. Snad ode mne nebude velká troufalost, kdyÅ¾ já, Vltavou nekÅ™tÅ™ná, budu psát o praÅ¾ských památkách...

PÅ™ed mnoha lety jsem spolu se svým manÅ¾elem získala i jeho skvÅ™lé pÅ™íbužné z Prahy, mezi nimi i manÅ¾elské mne zve na návštěvy, doprovází po Praze a ukazuje její krásy. Jeden z výletÅ™ jsem pojala jako výlet za románskými památkami a pokud chcete, podÅ™ím se v nÅ™kolika Å™láncích o to, co jsem poznala. V dnešním povídání vás zavedu na Prahu 1. Zde v dobách dávno minulých stávala osada Újezd, nÅ™kdy téÅ¾ zvaná Újezd knÅ™ny Adléty. PrávÅ™ z jejího popudu byl postaven kostel, jeÅ¾ patří k nejstarším v Praze. Farní kostelík vznikl zhruba kolem r. 1178- po jeho vysvěcení se Újezd začal zvat Újezdem svatého Martina. Roku 1230 se kostelík díky rozdělení osady ocitl těsně u městských hradeb a od té doby se datuje jeho poněkud neobvyklý název – kostel sv. Martina Ve zdi. V roce 1414 dochází v historii kostela k významné události. Na popud Mistra Jakoubka ze StÅ™bra zaříná Husův pÅ™ívrÅ™enec far z Hradce podávat vÅ™mícím svátost oltÅ™ní podobojí. Díky této události kostel pÅ™estál bez úhony husitské války a v 15. století tak dostal dnešní podobu. Další 200 let probÅ™lo bez architektonických a stavebních zásahÅ™. Roku 1678 však pÅ™ichází požár a je nutné nahradit stÅ™echy a vrÅ™ek vÅ™e. Interiér je obohacen novým nábytkem a krétoými obrazy. V 18. století začal Josef II. rušit kostely a sv. Martin se ocitl na jakési Å™erné lince. Zařzení se rozprodalo, krétův obraz z oltÅ™e putoval do Národní galerie. Kostel, zbavený veškerého zařzení, koupil za 2630 zlatých Antonín Helert a pÅ™edÅ™lal jej na byty – horní patro, obchody a sklady – pÅ™ízemí. Bratři Škrtovské zde provozovali své známé lahůdkářství. Dobová fotografie zachycuje kostel v naprosto rozdílné podobě... Na pÅ™elomu 19. a 20. století měl být kostel z rozhodnutí pražského úřadu zbořen. Naštěstí se našel skupina osobností, které nebyl osud památky lhostejný – František Ladislav Rieger, arch. Antonín Balánek ad. Pod vedením K. Hilberta probÅ™hly restaurátorské práce a kostel tak získal opět svÅ™j stÅ™edový vzhled. Poté pÅ™evzala do své péče tuto krásnou památku Å™esko-bratrská církev evangelická. Dvorní kostela jsem bohužel nemÅ™la možnost nahlédnout. Na kostelní zdi se nachází pamětná socha Škrtovské rodiny Brokoffů, její pÅ™íslušníci zde jsou pohřbeni. V kostele rovnÅ¾ pÅ™sobil známý barokní řezbář, Brixl a jeho syn F. X. Brixl. V dnešních dobách se zde konají koncerty vážné hudby a jiné významné události. Ještě dodám, Å¾e ulice ve které se kostel nachází, se jmenuje Martinská a pÅ™estoÅ¾ se nachází kousek od rušné Národní třídy, je zde klid a doporuči se zde na chvíli zastavit. PÅ™íběh povídání bude o bývalé Zderaz na BÅ™ské skále, zdravím vás všechny, MIA